

Voorwoord

Van de voorzitter

Beste leden,

Woensdag 15 september was een zwarte dag voor Groningen, een inktzwarte dag. De Tweede Kamer ging akkoord met 24 miljard kuub gedurende 5 jaar. Dat betekent dat we na 4 jaar (gerekend vanaf de beving van Huizinge) veroordeeld worden tot nog eens 5 jaar voortgezette ellende.

De regeringspartijen stemden tegen een amendement van de voltallige oppositie om voor 1 jaar 21 miljard kuub gas te winnen en vervolgens weer een nieuw gaswinningsbesluit te nemen.

Neen, dit kabinet wenst over haar eigen graf heen te regeren en neemt een besluit voor 5 jaar. Om op deze manier elke invloed van een volgend kabinet van een andere samenstelling uit te sluiten. En om de regio het recht te onthouden om bij veranderende omstandigheden over de gaswinning bij de Raad van State een uitspraak te kunnen krijgen over de juridische onderbouwing van dit beleid.

De Tweede Kamer laat de Groningers nogmaals vallen als baksteen. Een andere conclusie is er niet.

De Groningers zullen het opnieuw zelf moeten doen. Dus nu op naar de Raad van State om te voorkomen dat het daadwerkelijk die 5 jaar van 24 miljard kuub per jaar gaat worden. Nu kan het nog.

En in Den Haag vraagt men zich dan toch nog het volgende af: hoe komt het toch dat de Groningers cynisch worden over de politiek? Voor hen een vraag, voor de Groninger een weet!

Derwin Schorren
Voorzitter ad interim

In deze nieuwsbrief

Kabinet (VVD en PvdA) blokkeert Raad van State voor 5 jaar (het winningsbesluit)	pagina 2
GBB en Gasberaad stoppen advisering NCG over schadeprotocol.....	pagina 3
Schadeprotocol buiten de (vroegere) contouren.....	pagina 4
Advies GBB aan NCG over de waardevermeerderingsregeling	pagina 5
Uitstel nieuwe conversiefabriek.....	pagina 6
Aangifte tegen de NAM, nu art 12Sv (het vervolg).....	pagina 6
Vergnes (heeft vragen)	pagina 7
Recht voor Groningen (nu ANBI)	pagina 8
De appels en peren van Henk Kamp (een onderzoek)	pagina 9
Zojuist gebeurd (diverse activiteiten, inclusief bezetting CVW).....	pagina 11
Zojuist besproken (vaste kamercommissie, inclusief rede Derwin Schorren)	pagina 12
Zo juist verschenen (RUG onderzoek woningmarkt).....	pagina 15
Waar blijft de parlementaire enquête?.....	pagina 16
Op de agenda	pagina 17
Colofon	pagina 18

Kabinet (VVD en PvdA) blokkeert Raad van State voor 5 jaar. Minister Kamp haalt zijn gram?

Minister Kamp is de absolute winnaar van het gasdebat van 14 september 2016.

Zijn plan om minimaal 24 miljard kuub gas per jaar te winnen, en dat gedurende 5 jaar, blijft volledig overeind. Regeren over het politieke graf heen.

Een volgend kabinet wordt buiten spel gezet, evenals de regio!

De Raad van State heeft in 2015 het kabinetsbesluit vernietigd om 33 miljard m³ gas per jaar te winnen. De gaswinning moest vanwege de veiligheid van de Groningers terug naar 27 miljard kuub. Zonder de leveringszekerheid in gevaar te brengen kon dit volgens de Raad van State toen zorgvuldig gebeuren. Eerder was dat jaar in de Tweede Kamer uitvoerig door Kamp beargumenteerd dat vanwege leveringszekerheid er beslist 33 miljard m³ gas gewonnen moest worden. De Tweede Kamer volgde hem toen ook. Maar onze hoogste bestuurlijke Rechter oordeelde later anders. Niet fijn voor het ministerie van EZ en ook niet fijn voor minister Kamp. Een politieke blamage.

Ook nu volgt de meerderheid van de Tweede Kamer de minister. Ook nu weer was er steeds de 'leveringszekerheid' ter bestrijding van het verlagen van de gaswinning naar een veiliger niveau. Merkwaardig, dat jarenlang de leveringszekerheid steeds als een argument naar voren wordt gebracht om iets niet te kunnen en willen. Terwijl het later wel blijkt te kunnen. Ook nu weer. Dus niet naar 21 miljard m³, het niveau waarop volgens het Staatstoezicht op de Mijnen daadwerkelijk veiliger gaat worden. We gaan naar 24 miljard gedurende 5 jaar en elk jaar mag de Tweede Kamer er iets over zeggen of het lager zou moeten vanwege de veiligheid. Op basis van een politieke afweging? Natuurlijk niet. Het gaat immers om de veiligheid van de Groningers en niet om zoveel mogelijk gas te winnen, is het formele verhaal.

Maar is het politieke debat in de Tweede Kamer daarvoor wel een goed instrument?

Zeer zeker niet. De eerdere uitspraak van de Raad van State om de gaswinning, vanwege de veiligheid wel met 6 miljard kuub te verlagen, is daarvoor het ondersteunende bewijs. De burgers en regionale overheden kunnen de komende vijf jaar van dit "recht" dus geen gebruik van maken. Stabiele inkomsten voor Shell/Exxon en de overheid zijn wel voor 5 jaar gegarandeerd. En haalt minister Kamp daarmee zijn gram? Het lijkt erop.

De Groninger Bodem Beweging, die de afgelopen jaren het nationale- en internationale bewustzijn over het Groninger gasdebacle heeft neergezet en versterkt, gaat vanwege dit onacceptabele gaswinningsbesluit, geldend voor de komende 5 jaar, zeker naar de Raad van State. Immers een juridisch-, en niet een politiek oordeel, is noodzakelijk over het al dan niet toereikend beschermen van onze veiligheid!

Hierbij kunnen we helaas niet op de landelijke politiek vertrouwen.

Vertrouwen in overleg met NCG over NAM-schadeprotocol verdwenen

De Groninger Bodem Beweging en het Groninger Gasberaad staken hun advisering aan de NCG over het NAM-schadeprotocol. Persbericht van 30 augustus 2016.

Het huidige schadeprotocol deugt niet. De Nationaal Coördinator Groningen (NCG) heeft voor de zomer aangegeven met de Maatschappelijke Stuurgroep in gesprek te willen over een herziening van het schadeprotocol. Maar dat zou moeten, binnen door NAM vastgestelde kaders. En intussen blijkt dat NAM daarnaast nog een geheel eigen koers kan varen. Wij vinden dat ontluisterend. Dit tast het draagvlak van de NCG, Hans Alders, aan hetgeen de Maatschappelijke Stuurgroep betreurt.

Dat aantasten werd nog eens pijnlijk duidelijk, toen de NCG onlangs een nieuwe aanpak voor schadeafhandeling voor de meldingen buiten de zogenaamde contouren presenteerde. Ontworpen door NAM en niet met overlegsgremium van burgers besproken. Dit gegeven, samen met het aan de kant zetten van Vergnes-expertise, één van de grootste contra-expertisebureaus in de regio, de zee van C-schades, het jarenlang onterecht negeren van de schades in het buitengebied, zijn de 'druppels' die de volle emmer doen overstromen.

Zolang NAM dergelijke interventies in volledige vrijheid kan en mag doen heeft het voor ons geen enkele zin om de NCG te adviseren over een nieuw NAM-schadeprotocol!

Immers, NAM doet toch wat zij zelf wil. Daaraan moet een einde komen!

Uitgangspunt: schade-inspecties niet langer door NAM uitgevoerd.

Zowel de Groninger Bodembeweging als het Groninger Gasberaad, de twee partijen die het overleg met de NCG in de Maatschappelijke Stuurgroep voeren, hebben dit gistermiddag aan de NCG meegedeeld. Voor beide partijen geldt dat zij pas weer geloofwaardig een gesprek over schadeafhandeling willen en kunnen voeren wanneer het uitgangspunt is, dat de schade-inspecties in eerste aanleg niet langer door NAM worden uitgevoerd. Dat NAM vervolgens wel beoordeelt of zij zich aansprakelijk acht voor de geclaimde schade is van een andere orde. Het liefst zien wij NAM er helemaal tussen uit, maar in ieder geval aan de voorkant van het proces.

Eerste inspectie door onafhankelijke organisatie los van NAM.

Het vaststellen van de schade in een eerste inspectie moet door een onafhankelijke gekwalificeerde schadetaxateur/expert gebeuren die organisatorisch is ingebed in een volledig onafhankelijke organisatie los van NAM. Het is vervolgens aan NAM om te bepalen of ze met de schadeclaim akkoord gaat of niet. Al dan niet met een contra-expertise.

Instemmingsrecht

Pas als dit model, overigens geheel in lijn met de aangenomen motie Dik- Faber¹ op hoofdlijnen akkoord is, zijn wij bereid met de NCG over de verdere uitwerking te spreken. Wij willen in dat geval verder gaan dan vrijblijvende advisering - zoals nu - en gaan dan voor een co-productie met de NCG waarbij wij instemmingsrecht hebben.

Oproep aan bestuurders

De NCG neemt het besluit van de Maatschappelijke Stuurgroep mee naar zijn overleg met de Bestuurlijke Stuurgroep die komende donderdag (1/9) vergadert. De Maatschappelijke Stuurgroep roept de bestuurders op het standpunt van de Groninger Bodem Beweging en Gasberaad te ondersteunen dat NAM haar bepalende positie in de schadeafhandeling, het schadeprotocol, en schadehandboek moet opgeven. Immers elk draagvlak voor continuering van de huidige situatie ontbreekt volledig bij de inwoners in het bevinggebied Groningen.

Schadeprotocol buiten de vroegere contouren

Op meerdere bijeenkomsten op 10 september heeft de NCG bekend gemaakt dat de ruim 1.700 schademeldingen buiten (de vroegere) contour nog dit jaar (in oktober tot en met december) geïnspecteerd gaan worden.

Hierbij wordt een nieuw schadeprotocol gevolgd, dat eenzijdig is vastgesteld is door de NAM. Dit geldt als een "pilot", er kijkt een zogenaamde begeleidingscommissie mee, waarin bijvoorbeeld 2 burgemeesters zitten. De GBB heeft aangegeven niet in deze begeleidingscommissie te willen plaatsnemen.

Het nieuwe schadeprotocol is ontwikkeld door Witteveen+Bos. Het komt er globaal op neer dat een inspecteur, samen met een bewonersbegeleider van het CVW, de woning, bijna integraal, komt inspecteren en fotograferen. De onderzoeksresultaten, inclusief de te analyseren data, gaan naar Witteveen+Bos. Daar zit een interdisciplinair panel klaar voor de beoordeling. Dat panel stelt het rapport op. Dat wordt besproken met de bewoner.

Is de bewoner het niet eens met het rapport dan is contra-expertise op de traditionele manier niet mogelijk. Dan krijgt de bewoner keuze uit meerdere andere panels, die ook door de NAM ingericht zijn. Het gekozen panel beoordeelt de onderzoeksresultaten nogmaals, en maakt een nieuw rapport. Zou de bewoner zich nog niet in het rapport kunnen vinden, dan kan de bewoner daarna naar de arbiter van de NCG. Of naar de burgerlijke rechter, wat immers altijd kan.

Zowel de NAM, het CVW en de NCG hebben aangegeven hoge verwachtingen van deze inspecties te hebben. Wij hebben onze twijfels, en willen graag de bewoners waarschuwen niet te hoge verwachtingen te hebben. Een grotendeels vergelijkbare onderzoeksmethode is door Witteveen+Bos namelijk in opdracht van de NAM toegepast bij schademeldingen in Emmen, na de aardbeving van 2.3, op 30 september 2015. Van de 2281 onderzochte schades bij 111 woningen was welgeteld geen (0 dus) het gevolg van de aardbeving. Alleen maar C, er was ook geen woning met B-schade (al werd de onderverdeling A, B, C hier niet gebruikt).

Zie hier het volledige rapport, gedateerd 15 juni 2016:

<http://s08.static-shell.com/content/dam/shell-new/local/business/nam/downloads/pdf/emn104-1-16-010-429-rapd03-hoofdrapport-nam1.pdf>

Van belang is voorts dat rapporten van Witteveen+Bos ook bij disputen in plaatsen als Woldendorp worden gebruikt door de NAM om aan te tonen dat de kans op schade door een aardbeving minder dan 1% is. Dat klinkt veel bewoners "als Arcadis" in de oren. Het hoeft dan ook niet te verbazen dat Witteveen+Bos op hun website trots vertellen over hun uitstekende relatie met zakenpartner Shell.

Zoals bekend is de NAM eigendom van Shell en ExxonMobile.

Advies aan NCG over waardevermeerderingsregeling

De GBB heeft aan de NCG geadviseerd over voortzetting van de waardevermeerderingsregeling. De NCG had meerdere alternatieven voorgesteld, ook met staffelsgewijze koppeling van het uitkeringsbedrag aan het schadebedrag - dat heet bij de NCG variant 2.

De GBB heeft in het verleden al meermalen aangegeven dat met de waardevermeerderingsregeling, zoals deze in 2015 bestond, onvoldoende invulling werd gegeven aan de Commissie Meijer en het Bestuursakkoord van 2014. De Commissie Meijer pleitte er immers voor dat iedere huiseigenaar baat zou moeten hebben van een waardevermeerderingsregeling omdat immers ook iedere huiseigenaar schade heeft, of in de vorm van directe schade, of in de vorm van waardedaling van het huis.

Gegeven dat standpunt, en gegeven de nu voorliggende keuzes die de NCG voorstelt heeft de GBB aan de NCG geadviseerd de vorige regeling gewoon te continueren. Dat heet bij de NCG variant 1.

Dus gewoon eenmaal per woning recht op maximaal 4.000 euro voor verduurzaming bij een schade van meer dan 1.000 euro. Wij hebben daarvoor aan de NCG 4 argumenten gegeven.

Eenvoudig

De regeling werd in het verleden geapprecieerd om zijn eenvoud en duidelijkheid.

Vertrouwd

Bewoners worden al jaren steeds weer geconfronteerd met nieuwe instanties, nieuwe regelingen en nieuwe procedures binnen bestaande regelingen. Deze regeling is bekend en vertrouwd.

Laagste opwaartse druk

Als nadeel van variant 1 wordt door de NCG de opwaartse druk genoemd: de neiging bij bewoners om bij een schadebedrag juist onder 1.000 euro middels contra-expertise te trachten er juist boven te komen. In variant 2 van de NCG zijn er echter meer grensbedragen, en derhalve meer groepen bewoners met opwaartse druk. Daar is dit nadeel dus groter.

Blijft dicht bij Meijer

De opzet van de Commissie Meijer was gericht op het bieden van "lusten" ter compensatie van de lasten. Daarbij werd erkend dat alle huiseigenaren in het gebied de lasten dragen. In de uitwerking van de waardevermeerderingsregeling werd om praktische redenen eerst gekozen voor koppeling aan koop (nu uit de regeling) en koppeling aan schade. Door nu ook nog eens de hoogte van het uitkeringsbedrag te koppelen aan het schadebedrag (in variant 2) wordt verder afgedwaald van Meijer. Daarom bevelen we dat niet aan.

Aangifte tegen de NAM

een update per 18 september 2016, de 372e dag na de aangifte

Het verloop van de artikel 12 Sv-procedure

Er is eindelijk activiteit in dit dossier.

Er volgt een hoorzitting op 12 oktober bij het Gerechtshof Leeuwarden. Advocaat Spong, de Groninger Bodem Beweging, en de individuele klagers zullen daar door het Gerechtshof gehoord worden over hun klacht.

Het is een besloten zitting.

Uitstel nieuwe gasconversiefabriek

Een belofte van Kamp blijkt weer eens niets waard.

Bij gasconversie wordt van hoog calorisch gas (importgas veelal) laag calorisch gas gemaakt zoals het gas afkomstig uit het Groninger veld. De conversiecapaciteit is eerder als ontoereikend vastgesteld om grote pieken op te vangen en om de gaswinning op jaarbasis uit het Groningerveld naar beneden te brengen. Daarom zou in 2017 begonnen worden met de bouw van een nieuwe fabriek voor gasconversie.

Nu blijkt, dat de afname van laagcalorisch gas vanuit het buitenland sneller terug gaat dan Kamp eerder steeds beweerd heeft. Al zijn retoriek, dat het buitenland veel tijd nodig heeft voor het terugbrengen van het laagcalorisch gasgebruik blijkt dus weer eens holle retoriek geweest te zijn. Retoriek om niet naar een veel verdergaande verlaging van de gaswinning te willen gaan. Terwijl het Staatstoezicht van de Mijnen (SodM) vaststelt dat verlaging van de gaswinning leidt tot minder aardbevingen en dat deze dan ook minder hevig zijn en zullen zijn. Zeker als dat ook gecombineerd gaat worden met “vlak” gaswinnen, aldus het SodM. En dat “vlak” gaswinnen vergt nu op jaarbasis nog extra capaciteit.

Een gouden kans doet zich voor! Het jaarlijkse niveau van de gaswinning kan verder terug dankzij de verminderde afname vanuit het buitenland van het Groninger gas. Het nieuwe 'geloof' van vlak gaswinnen op jaarbasis kan daarmee op een lager niveau plaatsvinden. Uitschieters vanwege een strenge winter kunnen mede worden opgevangen door de uitbreiding van de conversiecapaciteit.

En wat doet Henk Kamp? Niets! Oh nee, toch wel. Hij stelt de bouw van de gasconversie fabriek uit! Hij laat bewust een gouden kans liggen.

Daarmee bewijst Henk Kamp weer eens dat de veiligheid van de Groningers in de toekomst beslist geen prioriteit is. Holle frasen zijn het die hierover gebezigd worden. En bevestigd wordt, dat gedane toezeggingen aan Groningen geen enkele waarde hebben. Of is dit soms Kamp's geheel eigen invulling van het begrip 'herstel van vertrouwen'?

Kortom, het is nog steeds *business as usual*.

Strijd mee met de stichting 'Recht voor Groningen'!

Recht voor Groningen heeft de ANBI-status

Deze stichting, opgericht door de Groninger Bodem Beweging, wil juridisch de rechten en belangen van de burgers m.b.t. de gevolgen van de gaswinning in Groningen behartigen. Het juridisch gevecht ten behoeve van de bewoners van het gaswinningsgebied moet eindelijk gevoerd kunnen worden! Met advocaat Spong zullen we de zaak voorleggen aan het Europese Hof voor de Rechten voor de Mens. Verder wil de GBB tegen de NAM procederen op punten in het schadeprotocol die niet door de beugel kunnen.

Steun het juridisch gevecht. Veel (kleine) giften maken veel mogelijk. Dit alles onder het motto: allen voor recht, recht voor allen! Stort je gift op NL 32 RABO 0309 0818 31 ten name van Stichting Recht voor Groningen.

De stichting heeft per 8 maart 2016 de ANBI-status verworven. ANBI staat voor Algemeen Nut Beogende Instelling. De ANBI-status wordt toegekend door de Belastingdienst.

De ANBI-status betekent dat giften aan de stichting aftrekbaar zijn bij de aangifte inkomstenbelasting (voor particulieren) en bij de aangifte vennootschapsbelasting (voor bedrijven).

Vergnes

Vergnes heeft Witteveen+Bos vragen gesteld over hun diskwalificatie door de NAM.

Op de website van Vergnes staat deze tekst:

Vergnes Expertise heeft bij Witteveen + Bos officieel vragen neergelegd over de door de NAM geponeerde conclusies die Witteveen + Bos getrokken zou hebben over rapporten van Vergnes Expertise. Bij Vergnes Expertise is niets bekend dat dergelijke ernstige conclusies rechtvaardigt, terwijl Vergnes Expertise door de openbaarmaking wel schade lijdt. Een goed voorbeeld van de door NAM gepubliceerde ongerechtvaardigde beschuldigingen waren de uitingen van NAM directeur Schotman bij de Provinciale Staten van Groningen op 31 augustus jl., waar hij Vergnes Expertise van slecht werk betichtte. Deze vragen vormen een opmaat voor het verhalen van de schade die werd aangericht door deze ongerechtvaardigde beschuldigingen ten laste van degene die ze geuit heeft.

Vergnes Expertise directeur Richard Vergnes zei:

‘Het is onacceptabel dat de NAM zonder aankondiging, onderbouwing of het inschakelen van een onafhankelijke partij, zoals het Nederlands Instituut Voor Register Experts waarvan Vergnes Expertise lid is, zulke ernstige beschuldigingen uit. Door het stopzetten van vergoeding van contra-expertise verricht door Vergnes Expertise worden gedupeerden van aardbevingsschade in keuzevrijheid beperkt, enkel en alleen om de belangen van de NAM te dienen. Deze uitingen zijn niet gegrond en grievend. De schade die hierdoor werd aangericht zal worden verhaald. Nu ingenieursbureau Witteveen + Bos door de NAM als bron wordt genoemd, heeft Vergnes Expertise Witteveen + Bos hierop aangesproken.’

Ziehier de vragen die gesteld zijn aan Witteveen + Bos:

<http://www.vergnes-expertise.nl/vergnes-expertise-stelt-vragen-aan-witteveen-bos-door-de-nam-geponeerde-conclusies-vergnes-rapporten/>

De appels en peren van Henk Kamp

Een klein lesje redeneertechnieken voor beginners. Of voor gevorderden?

Als inleiding op het debat in de Tweede Kamer sprak Henk Kamp op 14 september de volgende tekst uit:

Mevrouw de voorzitter. Wij spreken voor de zoveelste keer intensief met elkaar over wat er in Groningen gebeurt met de aardgaswinning en met de aardbevingen die veroorzaakt worden door de aardgaswinning en vooral over de impact daarvan op de mensen die in Groningen wonen. Zoals ik al vaak heb gezegd en zoals ook woordvoerders vaak hebben gezegd, hebben die mensen nergens om gevraagd maar worden zij wel hiermee geconfronteerd. Wij voelen ons daar zeer terecht verantwoordelijk voor. Ik acht het voor mij van het grootste belang om ervoor te zorgen dat het veiligheidsrisico en de kans op schade in het gebied zo veel mogelijk beperkt wordt. Net als de woordvoerders dat hebben gedaan, heb ik mij daarvoor ingezet.

We kunnen met elkaar vaststellen dat de resultaten er ook zijn. Ik vergelijk de situatie niet met het eerste jaar van het kabinet, 2013, maar met het jaar daarvoor, 2012. Ten opzichte van dat jaar houdt het voorliggende besluit een halvering van de aardgaswinning in. Ook in de resultaten die daarmee worden bereikt, zijn in Groningen veranderingen gaande. In 2013 waren er 29 voelbare aardbevingen; dat zijn aardbevingen die zwaarder zijn dan 1,5 op de schaal van Richter; in dit jaar zijn dat er tot nu toe 8. Dat aantal is dus van 29 gegaan naar 8 tot nu toe in dit jaar. Het zou kunnen zijn dat het aantal dit jaar uitkomt op twee derde minder dan in het jaar 2013. De zwaarste aardbeving in het jaar 2012 was 3,6 op de schaal van Richter. De zwaarste aardbeving tot nu toe in dit jaar was 2,4 op de schaal van Richter. Dat betekent dat er een factor 36 minder energie vrij is gekomen dan bij de aardbeving in het jaar 2012.

Er is dus veel veranderd in de kracht van de aardbevingen, net als in het aantal aardbevingen. Samen met de vermindering van de gaswinning zijn daarmee belangrijke feiten vastgelegd die een basis zijn om in Groningen weer tot een normale situatie te komen, te bereiken dat de mensen zich in hun eigen gebied veilig en prettig voelen en het bij mensen bestaande wantrouwen weg te nemen. Dat kun je alleen wegnemen en daar kun je alleen verandering in brengen als je daadwerkelijk iets bereikt en realiseert. Ik denk dat deze concrete resultaten als gevolg van wat in de afgelopen jaren in de wisselwerking tussen de Kamer en het kabinet is gebeurd, een heel goede basis zijn voor de toekomst.

Direct erna wordt Henk Kamp geïnterrupteerd door Eric Smaling (SP) die de minister vraagt of hij zich niet al te snel rijk rekent, waarop de minister – zoals we dat van hem kennen – bijna de hele tekst nog eens herhaalt, en de vragensteller verzekert dat dat zeker niet het geval is.

Vervolgens verwijst de minister in het debat nog meermalen terug naar deze tekst, daarmee prat gaand op de succesvolle resultaten van zijn beleid.

Henk Kamp is dus trots op zijn succes! Is dat gerechtvaardigd? Laten we de tekst eens wat preciezer bekijken. Wat opvalt bij beoordeling van de tekst in zijn geheel is dat de spreker, Henk Kamp, in de eerste alinea bewust de volksvertegenwoordigers deelgenoot maakt van zijn beleid (“wij” voelen ons daar zeer terecht verantwoordelijk voor), en daar aan het eind, in de derde alinea, weer op terugkomt (“wisselwerking tussen de Kamer en het kabinet”).

In de tweede alinea worden de cijfers gepresenteerd die moeten bewijzen dat zijn beleid (en dus impliciet dat van de Kamer!) succesvol is geweest. Maar is dat ook zo? Kun je dat ook concluderen uit de gepresenteerde cijfers? Kloppen de gepresenteerde cijfers?

Wat in het oog springt is dat hij 2016 (tot en met augustus, dus 8 maanden) vergelijkt met 2012 en 2013 (hele jaren). Dat maakt het al troebel (zeker omdat de maanden september tot en met december vaak aardbevingsrijke maanden zijn). En waarom gebruikt hij in het ene geval 2012 en in het andere geval 2013? Eerst dat maar eens onderzoeken!

Voor de beoordeling is het handig de juiste cijfers op een rijtje te hebben:

	2012	2013	2014	2015	2016 tm aug
productie (mrd kuub)	47,8	53,9	42,4	28,1	19,2
aantal bevingen > 1.5	20	29	18	22	8
zwaarste beving	3,6 Huizinge	3,2 Zandeweer	3,0 Leermens	3,1 Hellingum	2,4 Froombosch

Voor het aantal bevingen vergelijkt hij 2013 met 2016. Hij schrijft

[Dat aantal is dus van 29 gegaan naar 8 tot nu toe in dit jaar. Het zou kunnen zijn dat het aantal dit jaar uitkomt op twee derde minder dan in het jaar 2013.](#)

Aha! Zou hij hier 2012 gebruikt hebben dan zou het resultaat veel minder positief klinken, dan gaat het namelijk van 20 naar 8, i.p.v. van 29 naar 8.

En voor de zwaarste beving vergelijkt hij 2012 met 2016. Hij schrijft

[De zwaarste aardbeving in het jaar 2012 was 3,6 op de schaal van Richter. De zwaarste aardbeving tot nu toe in dit jaar was 2,4 op de schaal van Richter. Dat betekent dat er een factor 36 minder energie vrij is gekomen dan bij de aardbeving in het jaar 2012.](#)

Aha! Zou hij hier 2013 gebruikt hebben dan zou het resultaat ook meteen minder positief klinken, dan gaat het namelijk van 3,2 naar 2,4, en dan is het geen factor 36 maar slechts een factor 8 of daaromtrent.

Hij is dus heel opportunistisch, en kiest steeds de vergelijking die hem het best uit komt. Overigens gaat de energieberekening van de minister ook niet helemaal volgens de juiste formule...

Maar er is nog iets veel ernstigers aan de hand met zijn vergelijkingen.

In 2012 en 2013 wordt er namelijk volop gewonnen in het cluster Loppersum. Hier vinden de grote bevingen plaats. Dat cluster is zo gevaarlijk dat er in 2014 nog maar 20% gewonnen mag worden, en dat de Raad van State vanaf 2015 winning per tussenvonnis nota bene heeft verboden (anders dan, zeg maar, voor het operationeel houden ten behoeve van noodgevallen).

Hij vergelijkt dus 100% van het gebied (inclusief Loppersum) in 2012 en 2013 met driekwart van het gebied (zonder Loppersum) in 2016. En trekt daar conclusies uit over de ontwikkeling van het aantal bevingen en de seismische energie. Kloppen de conclusies dan nog wel?

Tijd voor een overzicht **ZONDER** het cluster Loppersum. Dat ziet er zo uit:

	2012	2013	2014	2015	2016 tm aug
productie (mrd kuub)	32,4	36,8	39,8	26,4	18,5
aantal bevingen > 1.5	9	10	7	15	7
zwaarste beving	1.8 Siddeburen	2.4 Overschild	2.8 Garmerwolde	3.1 Hellum	2.4 Froombosch

En wat blijft er dan van de conclusies van Henk Kamp over?

Voor het aantal bevingen vergelijkt hij 2013 met 2016. Hij schrijft

[Dat aantal is dus van 29 gegaan naar 8 tot nu toe in dit jaar. Het zou kunnen zijn dat het aantal dit jaar uitkomt op twee derde **minder** dan in het jaar 2013.](#)

Aha! De juiste tekst is echter

Dat aantal is dus van 10 gegaan naar 7 tot nu toe in dit jaar. Het zou kunnen zijn dat het aantal dit jaar uitkomt op iets **meer** dan in het jaar 2013.

En voor de zwaarste beving vergelijkt hij 2012 met 2016. Hij schrijft

[De zwaarste aardbeving in het jaar 2012 was 3,6 op de schaal van Richter. De zwaarste aardbeving tot nu toe in dit jaar was 2,4 op de schaal van Richter. Dat betekent dat er een factor 36 **minder** energie vrij is gekomen dan bij de aardbeving in het jaar 2012.](#)

Aha! De juiste tekst is echter

De zwaarste aardbeving in het jaar 2012 was 1,8 op de schaal van Richter. De zwaarste aardbeving tot nu toe in dit jaar was 2,4 op de schaal van Richter. Dat betekent dat er een factor 6 **meer** energie vrij is gekomen dan bij de aardbeving in het jaar 2012.

Hij vergelijkt dus stiekem twee verschillende gebieden, en gaat zich vervolgens trots op de borst slaan over zijn successen. Ongeveer alsof de Duitse minister van Financiën in 1992 er prat op gaat dat het Bruto Nationaal Product met 20% is gegroeid dankzij zijn beleid!!!

(...en gemakshalve negeert dat in 1990 Oost-Duitsland er weer bijgekomen is).

Henk Kamp vergelijkt appels met peren. De positieve conclusies over de ontwikkeling van het aantal bevingen en de seismische energie kunnen in de prullenmand!

Zojuist gebeurt

Verslag van Trek aan de Bel

Van 6 tot en met 9 september vonden diverse acties plaats. Op dinsdag 6 september startte een fietstocht door het gaswinningsgebied, in Wirdum. Bij alle aangedane plaatsen werd de noodklok geluid. De fietsroute ging langs tal van boorlocaties en bedreigd erfgoed. Na de start in Wirdum werd op 7 september Krewerd aangedaan, met de befaamde stutten rond de boerderij van Jan en Liefke Munneke. Daarna werd Landgoed Ekenstein in Appingedam bezocht, om de avond te eindigen in Loppersum. Vandaar werd 8 september Stedum aangedaan, onder meer via Leermens en 't Zandt. De fietstocht eindigde op vrijdag 9 september op de Grote Markt in Groningen. Daar voegde medestanders van Urgenda zich bij de demonstranten.

Gezamenlijk werd er van 19.00 uur tot 20.00 uur door zo'n 200 mensen een demonstratieve wandeling door de binnenstad gehouden – onder het consequent luiden van de noodklok.

zie ook videoverslag: <https://www.youtube.com/watch?v=xnQKQ6vQHiA>

Op de grote markt spraken vervolgens onder meer Rene Paas, de Commissaris van de Koning, Eelco Eikenaar, de Gedeputeerde, Ike Teunings van Milieudefensie en meerdere bewoners van het gebied.

Bert Hadders en het unieke Bierummer Mannenkoor besloten de manifestatie met onder meer uitvoeringen van klassiekers van Ede Staal, Jericho, de versie Mien Lopster Toren en natuurlijk het Grunnens Laid.

Bezetting CVW

Ongeveer 30 leden van de GBB hebben op donderdag 8 september een bliksemactie (en waarschuwingsactie) gehouden door het CVW tijdelijk te bezetten.

Onderliggend is er een breed gevoelde woede over de rol van de NAM/CVW bij de schadeafhandeling, gecombineerd met het ontbreken van vertrouwen in de NAM/CVW. Het CVW is zoals bekend de uitvoeringsorganisatie van de NAM, waar de schadelijder terecht kan om te proberen zijn schade vergoed te krijgen. Echter: de schadelijder krijgt tegenwoordig meestal een afwijzing (een C-schade).

Het CVW heeft daarom in de volksmond inmiddels al de bijnaam: 'Centrum Van Willekeur'.

De eisen waren onder meer:

- Stop de zee van C-schades
- Schadeafhandeling volledig onafhankelijk van de NAM
- Versteving volledig onafhankelijk van de NAM

Toen directeur versteving Jan Emmo Hut en de voorlichter Arjen van der Leur zover waren dat ze de GBB-leden te woord wilden staan, verlieten deze het pand, al zingend "Dag, Sinterklaasje, daaaaaaaag, daag."

De heren beteuterd achterlatend, een beeld dat meer zegt dan duizend woorden....

Afgesproken was vooraf, dat tijdens deze actie met niemand overlegd zou worden. Immers, de GBB neemt al deel aan vele overlegvormen, ook met het CVW. Afgesproken was ook dat de leden van de GBB zelf bepalen hoe het procesmatig zou verlopen. Vandaar dat niet ingegaan werd op het aanbod tot gesprek (want daarmee zou weer braaf de procesinvulling van het CVW gevolgd worden).

Het zou heel gezond zijn voor het CVW als dat ook vaker tijdens de schadeafhandeling zou gebeuren!

Zojuist besproken

De vaste kamercommissie Economische Zaken

Op 5 september was een delegatie van de Tweede Kamer in Groningen om zich persoonlijk op de hoogte te stellen (zoals dat heet). Op 6 september was er een technische briefing (opnieuw: zoals dat heet) van de Tweede Kamer in Den Haag. En op 8 september was er de hoorzitting in Den Haag. Daar maakte vooral het persoonlijke relaas van de 75-jarige Sijbrand Nijhoff veel indruk. Dat zijn vrouw hem na 46 jaar huwelijk heeft verlaten omdat ze niet langer in de boerderij durfde te wonen, brak menig kamerlid het hart.

... Een medeleven dat overigens van tijdelijke aard was, zo bleek een week later in de Tweede Kamer, toen het op uitbrengen van de stemmen aankwam...

Bij het debat in de Tweede Kamer op 14 september was Dick Kleijer aanwezig.

Sijbrand Nijhoff was eerder in Brandpunt

Sijbrand Nijhoff heeft een duidelijke boodschap voor de Tweede Kamer: "We zijn vier jaar verder en nog steeds is de taxatie en schade-afhandeling een zootje, alles wordt getraineed het lijkt wel of het geld gaat boven de mens gaat". Nijhoff is ondanks zijn hoge leeftijd en zwakke gezondheid nog steeds zeer strijdbaar. Hij wil weten waarom de schadeafhandeling zo lang moet duren. "Ik wil ze recht in de ogen kijken en weten waarom de waarheid in Groningen versluierd moet blijven. De rest van Nederland wordt doof gehouden."

Ik wil ze recht in de ogen kijken

De Tweede Kamer heeft 20 betrokkenen uitgenodigd om op 8 september de parlementsleden goed te informeren over de huidige situatie in het gaswinningsgebied. Dit om het nieuwe gaswinningsbesluit goed te kunnen behandelen in oktober dit jaar. Nijhoff is gevraagd om zijn ervaringen te delen met de Kamer over de schadevergoeding. "Ik vind het overbodig en verwacht geen oplossing, omdat ze al jaren van de situatie in Groningen weten."

Ik verwacht geen oplossing

De Groningse boer is somber over zijn ontmoeting met de Tweede Kamer. "Ook na de [eerdere] uitzending van Brandpunt kwam er geen enkele reactie vanuit de politiek, helemaal niets."

In zijn ogen is de politiek een "onbetrouwbare partner" die niet haar verantwoordelijkheid neemt en de NAM laat opdraaien voor de Groningse ellende. Hij wil dan ook weten "hoe het toch komt dat de overheid op de Groningers als zeer onbetrouwbaar en dictatoriaal overkomt?"

Derwin Schorren was voor de GBB aanwezig op de hoorzitting van 8 september. Hij sprak de volgende tekst uit:
Het gebouw, haar fundament en de grond(houding)

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie van Economische Zaken,

Ik dank u als vertegenwoordiger van de Groninger Bodem Beweging voor de meerdere gelegenheden die u ons biedt om u te informeren over het gasdebacle dat plaatsvindt in onze provincie Groningen. Feit: Gaswinning leidt tot compactie. Compactie leidt tot bodemdaling. Bodemdaling gaat schoksgewijs of geleidelijk. En Shell en EZ leiden (met een korte 'ei'). En Groningen lijdt (met een lange 'ij')! Als GBB horen wij van veel van onze leden - maar ook daarbuiten - over alle zaken die bij de vorige sprekers de revue passeerden: van bedenkelijke communicatie en kennis van eerstelijns-experts en haar corrigerende afdeling binnen het CVW, van fictieve contourlijnen en de schades ver daarbuiten die daar nooit door de Shell/NAM zouden kunnen zijn veroorzaakt. We horen van mensen die weg willen, maar niet weg kunnen vanwege onverkoopbare huizen als gevolg van de gaswinning. Wij horen de ontredde bij mensen die meerdere malen zijn getroffen door aardbevingen. Wij luisteren naar de grote vraagtekens bij onze eigen experts, waarom in tegenstelling tot andere landen hier het gebruik van bijvoorbeeld tiltmeters zo moeilijk ligt. En waarom zijn er geen werkelijk onafhankelijke instituten? Instituten met een trackrecord en een verleden die daadwerkelijk losstaan van de Shell/NAM/EZ cum sociis. Waarom is er geen echt onafhankelijk instituut voor de bovengrond in verband met de schadebepaling, -afhandeling en versterking? En waarom geen onafhankelijk instituut voor de bodem en ondergrond, die op een inzichtelijke en doorgrondelijke wijze onderzoeksvragen formuleert, onderzoeken uitzet en onderzoeksresultaten reviewt?

Dat een (mede) toezichthoudende rol van burgers bij zulke instituten op z'n plaats is, lijkt mij een logica die we hier niet meer behoeven te bediscussiëren... Over vertrouwen gesproken... De Groninger Bodem Beweging neemt, als het gaat om de gevolgen van de gaswinning en de afhandeling daarvan én de wijze waarop het winningsplan tot stand komt, veel onbegrip, verdriet en steeds meer woede waar.

Met alle respect voor u als Tweede Kamerleden van de vaste Kamercommissie Economische Zaken... Het is wrang dat de ellende die bij de Groningers uit hun eigen ondergrond naar boven komt, veroorzaakt door commerciële mijnbouwactiviteiten, op de weegschaal worden gelegd bij het departement die de opdrachtgever is voor deze economische activiteiten: het Ministerie van EZ. Dit riekt toch naar de 'slager die z'n eigen vlees keurt'.

Er is een *Gasgebouw* in Nederland. Dit is een constructie waarin de Staat, EBN, Exxon, Shell en GasTerra, ten bate van de winning en verkoop van aardgas samenwerken. Naast dit Gasgebouw is nu een - metaforisch gesproken - *Gas-debacle*-gebouw opgetrokken. In dit constructie wordt, m.b.t. de gevolgen van dezelfde winning, wederom in een publiekprivate samenwerking, geadresseerd.

De basis, de fundering, het fundament van dit *Gas-debacle*-gebouw wordt gevormd door Shell en EZ. Dus, het *Gas-debacle*-gebouw kent de zelfde dragers c.q. pijlers als het Gasgebouw, waarbij de muren van dit *Gas-debacle*-gebouw worden gevormd door de NAM en haar uitvoeringsorganisatie CVW en door een

uitvoeringsorganisatie van EZ: de NCG. Wij bewoners mogen ons daarbij 'voegen' als wokkels, om de scheuren die dit gebouw continu vertoond cosmetisch te verhullen.

Effectief worden wij bewoners, net als bij de eerstelijns experts die naar ons huis komen kijken, geconfronteerd met het feit dat men niet gediend is van het bekijken naar de fundering van het Gas-*debacle*-gebouw. Maar we moeten dit juist wel doen! Willen wij burgers vol vertrouwen aan kunnen kloppen bij het Gas-*debacle*-gebouw, daarin rond lopen en kunnen leunen tegen haar muren: ons daadwerkelijk geholpen voelen, dan moeten we er op kunnen vertrouwen dat de basis onder de muren: CVW en de NCG, uit een juiste fundering bestaat. En dit gevoel hebben we niet!

Daarom is de Groninger Bodem Beweging dan ook voor een scherpe knip tussen het CVW en de Shell/NAM en tussen de NCG en EZ. Beiden hebben een ander fundament, een andere basis nodig van waaruit zij in échte onafhankelijkheid en met de Groningers daadwerkelijk centraal, hun werk kunnen doen.

De GBB en alle andere belanghebbenden bij een gezond Groningen kunnen tot in lengte van dagen worden bezig gehouden met het adviseren over de verbetering van processen, programma's en onderzoeken, zoals nu gebeurt onder de NCG. Prachtig allemaal! Maar als we dan niet kijken naar de structuur van waaruit er wordt gewerkt – alles gefundeerd door de Shell en EZ - dan lijkt het *project* NCG gedoemd te mislukken. En zullen we – met alle respect voor de heer Alders – het niet moeten hebben van een NCG, die in opdracht van EZ en met restricties van Shell moet opereren. En van een CVW die aan de leiband loopt van de Shell/NAM.

Wanneer het fundament de basis is om een huis stevigheid te geven, dan is het de grond daaromheen die dat fundament een bedding geeft. Wat is de *grondhouding* onder dit fundament, waar de NAM/CVW en de NCG op bouwen?

De Shell heeft een duidelijke grondhouding: zo veel mogelijk gas winnen tegen zo weinig mogelijk kosten. Van de zijde van multinational Shell wordt door de huidige CEO Ben van Beurden ruiterlijk toegegeven dat hij er is om de aandeelhouders óók in de toekomst een zo hoog mogelijk dividend uit te keren. Maar ja, de wereldwijde malaise bij de olie- en gasindustrie...

Dit noopt de directeur Shell Nederland, Marjan van Loon, om in Groningen het vergoeden van geleden schade natuurlijk écht zo laag mogelijk te houden. Hierbij maakt de Shell gebruik van een groot assortiment aan 'downsize' tactieken en instrumenten: Dwingend lobbyen in de Haag, het hebben over 'aardbevingschade' in plaats van 'mijnbouwschade', het mogelijk effect van kleine bevingen bagatelliseren, vanuit zogenaamde 'veiligheid' (dooien voorkomen...) redeneren in plaats vanuit 'schade voorkomen', contouren creëren om deze vervolgens te laten krimpen... tot gezellige keukentafelgesprekjes van 'moeder tot moeder' van de Shell directeur met gedupeerde Groningers, verzoek tot meer C-schadebepalingen aan NAM/CVW? en last but not least contracten met leveringsplicht die contracten met een afnameplicht lijken te zijn... Alle middelen toegestaan...

De GBB is zich er van bewust dat aardgas nationaal veel heeft gegeven. Maar de GBB ziet nu een overheid die gasverslaafd is en zich niet bekommerd om de regionale en landelijke effecten daarvan. De kick van de gasbaten lijkt te groot...

Twee majeure zaken houden ons nu verslaafd: Ten eerste de naadloze samenwerking tussen staat en multinationals waarbij het gas zo snel mogelijk te gelde wordt gemaakt onder het adagium 'laat de 'markten' maar beslissen wat er zal gebeuren met aardgas en laten we exporteren als iemand dat wenst'. Waarom denken over de toekomst, wanneer we vandaag snel geld kunnen maken?

En ten tweede kan worden gesteld dat we als land worden gegijzeld door grote multinationale financiële instellingen. Als ware magiërs creëren deze financiële instellingen geld uit niets (fictief geld waar dan ook geen waarde achter schuilt) en bieden het aan tegen een rente – die maar al te reëel is. En die reële rente betaalt de staat deels uit de gasbaten en deels uit de door haar geïnde belastingen. Het wordt natuurlijk erg vervelend wanneer deze gasbaten niet meer zo hoog zijn. Dit betekent waarschijnlijk dat de belastingen omhoog moeten. Geen prettige boodschap in verkiezingstijd... En dit weet de Shell ook... 1

Waar een wil is, is een weg!

U help ons het meest direct door de partijen in het Gas-debacle-gebouw (NCG en CVW en de onderzoeksinstituten voor de boven en ondergrond) daadwerkelijk onafhankelijkheid van de Shell/NAM en EZ te laten opereren, waarmee u een nieuw fundament legt onder dit gas-debacle-gebouw. En u daarmee het vertrouwen terugkrijgt van de Groningers.

Daarnaast hopen wij dat u, als volksvertegenwoordigers, Nederland van haar gasverslaving verlost. Dat u samen met degene die u vertegenwoordigt (de Nederlandse burger) – en onafhankelijk van de dwingende private sector, waar politici geen accountmanager voor moeten zijn! - bepaalt hoe Nederland een gezonde energieke toekomst in kan slaan; te starten met een steile afbouw van de gasproductie om de Groningers weer veilig en schadevrij (!!) te laten leven.

Namens de Groninger Bodem Beweging groet ik u vriendelijk,
Derwin Schorren (GBB voorzitter a.i.)

Helaas kon de gearceerde tekst niet worden uitgesproken in verband met de beperkte spreektijd.

Zojuist verschenen

Het RUG onderzoek naar ervaringen met verkoop van woningen in het aardbevingsgebied is verschenen. Het is een kwestie die sterk leeft onder de bevolking. Professor De Kam schrijft:

In totaal 1.200 woningeigenaren hebben de enquête ingevuld, daarvan hadden 640 hun woning nu of in het recente verleden te koop staan. Van deze 640 eigenaren hebben 137 hun woning recent verkocht. Een klein deel is positief gestemd over het verloop van de verkoop, maar een grote meerderheid heeft problemen bij de verkoop, waarbij de aard, ernst en achtergrond van die problemen per individu sterk verschilt. Het onderwerp blijkt bij een aanzienlijk aantal respondenten (veel) emotie op te roepen. Veel respondenten hebben aanvullende informatie verstrekt door toelichtende tekst in de enquête, het toesturen van bijlagen, telefonische of mailberichten.

De belangstelling om deel te nemen aan vervolgonderzoek is bijzonder groot: 377 respondenten willen meewerken aan een interview, en 176 willen een dagboek gaan bijhouden. (Ook) dit duidt op grote betrokkenheid van de respondenten bij het vraagstuk van de verkoop van hun woning.

Zie hier voor het volledige rapport:

<http://www.groninger-bodem-beweging.nl/images/pdf/Eerste-uitkomsten-verkoopervaringen.pdf>

WAAR BLIJFT DE PARLEMENTAIRE ENQUETE?

Henk Kamp: Haags accountmanager voor Shell, of 'puppet on a string' van de Haagse Coalitie?

Stelt u zich het volgende eens voor: een kabinet dat een product is van twee van Nederlands meest ambitieuze mannen: Rutte en Samson. En dat deze mannen afspraken hebben gemaakt om in 2013 (het jaar direct na hun aantreden), 2014 en in 2015 te bezuinigen. Om vervolgens in 2016 en 2017 (het jaar van de verkiezingen) weer voor Sinterklaas te spelen. En op die wijze hun herverkiezing zeker te stellen. Stel dat.

En stel dat destijds, eind 2012, minister Henk Kamp deze heren en hun rechterhanden (Asscher en Zijlstra) confronteerde met het toenmalig advies, naar aanleiding van de beving bij Huizinge, van SodM: zo snel en zoveel mogelijk **minderen** van de gaswinning.

Maar dat deze 'hoge' heren toen besloten om niet nog meer bezuinigen en dus niet minder, maar zo mogelijk **meer** gas te winnen! En dat onder meer onder het mom van '**meer onderzoek**' dat nodig zou zijn?

Wat zou dat dan zeggen over deze mannen? Wat zou dat zeggen over Henk Kamp?

Heeft Henk Kamp zich gewillig laten leiden? Heeft hij zich opgeworpen als volgzaam verdediger en uitvoerder van een omstreden besluit? Om als kop van jut te fungeren, wetende dat hij in 2017 toch wil stoppen en hij dan af mag zwaaien als minister van Staat. Of iets dergelijks?

Toch een andere kijk op de minister die nu eigenlijk wordt beschouwd als een soort Haagse, met publieke gelden betaalde, accountmanager van de Shell. Is Kamp de *puppet on a string* voor de top van de coalitiepartijen?

Wanneer we deze gedachte doortrekken....

Nu, in 2016, moet er, met de verkiezingen in het vooruitzicht, weer voor Sinterklaas kunnen worden gespeeld. Dat conflicteert met het minder winnen, dus minder inkomsten voor de staatskas. Wanneer de mist is opgetrokken dan kan wellicht blijken dat de besluiten over Groningen en haar gas niet van Henk Kamp komen, maar direct van de top van de coalitie. Wat natuurlijk meteen de uiterst hypocriete houding van de PvdA'er Jan Vos verklaart in het debat: hij is met handen en voeten gebonden aan coalitie afspraken.

En stel, nogmaals stel, dat er in 2014 twee VVD vrienden (Joustra en Muller) werden gepositioneerd binnen de Onderzoeksraad voor de Veiligheid (OVV). Vrienden die tegen een ieder die het horen wilde moesten vertellen dat iedereen het tot dan (dus voor Huizinge) niet goed had aangepakt en dat het deze regering en deze VVD-minister zijn die er pas werkelijk iets aan doen. Stel dat...

Ten slotte, om de politieke elite niet 100% de schuld te geven van de gasellende van Groningen: Is het ook voor te stellen dat Shell en Exxon een waarschuwing (= eufemisme) hebben afgegeven aan de politieke top?

Zoals bijvoorbeeld de suggestie van een mogelijke verhuizing van de centrale kantoren van Shell naar Londen, of van raffinagecapaciteit van Pernis naar...? Of van het hoofdkantoor van Exxon Europa van Breda naar..?

Zegt u het maar... Of is het voor te stellen dat er door deze multinationals wellicht verleid wordt met toekomstige interessante baantjes?

Om al deze veronderstellingen uit de wereld te helpen en tot feit of fictie te verklaren op grond van verklaringen die onder ede zijn afgelegd, blijft de GBB sterk pleiten voor een parlementaire enquête.

De Tweede Kamer is dan niet langer afhankelijk van uitsluitend de informatie die ze via deze minister van EZ vanuit het gasgebouw (EZ, Shell en Exxon) krijgt, maar kan ook zelf onderzoek doen of laten doen en beter geïnformeerd dan nu het geval is, besluiten afdwingen.

Het lijkt de GBB hoog tijd dat er minder gas en meer waarheid naar de oppervlakte komt!

Derwin Schorren

voormalig station Middelstum
foto Martje Bos
van www.stationsweb.nl

Op de agenda

13 oktober, Middelstum

Het Gasberaad en de GBB organiseren met hoogleraren van de RUG een informatieve avond over juridische aspecten rond gaswinning en schade. Donderdag 13 oktober, 19.30-22.00 uur in Vita Nova, Middelstum. De avond wordt verzorgd door: Herman Bröring, hoogleraar Bestuursrecht, Jan Brouwer, hoogleraar Algemene Rechtswetenschap, en Fokko Oldenhuis, hoogleraar Privaatrecht.

Onderwerpen zijn onder meer

- de eerste uitspraken van de arbiter
- monumenten
- governance en de positie van de NCG

24 september, trekker- en autotocht naar de NAM, Assen

Laat de NAM beven. Een grote manifestatie bij het NAM-gebouw, Schepersmaat 2 in Assen, onder het motto "Laat de NAM beven". Een optocht met fietsers vanuit de stad Groningen. En een optocht te voet vanaf station Assen.

Rijd mee!

Trekker en autotocht vanaf de Menkemaborg naar de NAM. Om 10 uur vertrekken we vanaf de parkeerplaats van de Menkemaborg in Uithuizen, vanaf half 10 kan men zich daar voorverzamenen. Daarna rijden we richting Loppersum, voor een korte stop bij de parkeerplaats naast het Stationsgebouw. Alvorens door te rijden richting Slochteren, waar ook een korte stop gehouden zal worden. Via Kolham, De Groeve, Schipborg, Oude Molen en Loon zullen wij uiteindelijk aankomen bij het NAM-kantoor in Assen. De Drentse dorpen bevinden zich in de gemeentes Tynaarlo en Aa en Hunze, welke ook een bezwaar hebben ingediend op het gasbesluit van minister Kamp. De definitieve tijden en adressen van de tussenstops zullen in de volgende nieuwsbrief kenbaar worden gemaakt. Let op! Op de flyer die rondgaat staat dat we starten in Appingedam, helaas was dit niet mogelijk, hier starten we dus niet!

Op de hele route kan men bij ons aansluiten, tijdens de korte stops zullen deelnemers een flyer krijgen met meer informatie over de route en hoe we deze veilig kunnen voortzetten. We roepen iedereen op om je vervoersmiddel zo creatief mogelijk te versieren, bijvoorbeeld met vlaggen, posters en teksten. Zorg er wel voor dat je de versiering stevig bevestigt! Diverse motoren zullen de tocht begeleiden, en we hebben een paar mooie trekkers die voorop zullen gaan.

Heb jij ook een trekker staan? Neem hem dan mee! De route is zo uitgekozen dat alle wegen voor trekkers begaanbaar zijn.

Zie <https://nl-nl.facebook.com/Coalitie-Gasverzet-Groningen-1699287970335308/>

Contact GBB

Mailcontact heeft de voorkeur. Het e-mailadres is: contact@groninger-bodem-beweging.nl

Leden kunnen ook telefonisch contact opnemen:

op maandag van 14:00 tot 16:00 en

op dinsdag van 19.30 tot 21.30

op telefoonnummer **06 2161 5080**.

Indien gewenst is het dan ook mogelijk om een afspraak te maken voor een uitgebreider gesprek op het kantoor van de Groninger Bodem Beweging. Het kantoor- en postadres is Stationslaan 8, 9919 AB Loppersum.

NB De pers kan bellen naar 06 1726 8247. Bij voorkeur tijdens kantoortijden.

NB Voor individuele hulp en ondersteuning rond schade, versteviging en regelingen is er Stut-en-Steun, Spoorbaan 1, 9901 DD Appingedam, welkom@stutensteun.nl, 050 211 2044.